

VEDA A VÝSKUM

- Uchovávanie genetických zdrojov konopy siatej v Génovej banke SR
- Pestovanie konopy siatej pre energetické účely
- Pestovanie semenných odrôd konopy siatej pre potravinárske využitie
- Hodnotenie morfológických a úrodných znakov
- Hodnotenie nutričných parametrov konopného semena

V SR je možné pestovať odrody konopy siatej, ktoré sú uvedené v Spoločnom katalógu odrôd Európskeho spoločenstva s obsahom THC (tetrahydrokanabinol) < 0,2 %.

September
2012

Spracovali: Ing. Alžbeta Žofajová, PhD., Mgr. Marcela Gubišová, Ing. Jozef Gubiš, PhD.
Centrum výskumu rastlinnej výroby, e-mail: zofajova@vurv.sk

KONOPA SIATA (*Cannabis sativa* L.)

Konopa siata je prastarou kultúrnou rastlinou. Patrí do čeľade konopovitých (*Cannabaceae*) a do rodu *Cannabis* (konopa). Je jednoročnou, dvojdomou, ale i jednodomou rastlinou.

Pôvod a história: za jej pravlasť sa pokladá Stredná Ázia. Do Európy bolo semeno konopí prenesené Skýtmi v 7. storočí pred našim letopočtom a ďalej bolo rozšírené Slovanmi. O pestovaní konopí u nás už v stredoveku svedčia mnohé písomné záznamy. V minulosti bolo zamerané na výrobu akostného a pevného vlákna slúžiaceho na produkciu kvalitného plátna, získanie semena na výrobu konzumného oleja a kvalitného krmiva.

Konopa je dnes chápaná ako environmentálne priateľský prírodný zdroj.

Využitie konopy siatej:

- Nadzemná biomasa ako obnoviteľný alternatívny zdroj na výrobu energie
- Vlákno
- Pazderie (odpad pri výrobe konopného vlákna)
- Semeno
- Plevy (zo semena)

Využitie konopy siatej vo výžive ľudí:

- Semeno
- Olej
- Proteínový prášok
- Múka

vitamíny	minerály
tiamín (B1)	magnézium
riboflavín (B2)	zinok
pyridoxín (B6)	železo
niacín (PP)	vápnik
kyselina listová (B9)	fosfor
tokoferol (E)	draslík
	meď
	mangán

Zastúpenie vitamínov a minerálov v semene

Konopné semeno - obsahuje 34 % proteínov, 44 % tukov a 12 % sacharidov. Konopný proteín je zložený zo všetkých 20 aminokyselín, vrátane 8 esenciálnych, ktoré si telo nedokáže vytvoriť samo. Z dvoch tretín je tento proteín tvorený globulárnym edestínom, ktorý sa blíži globulínu obsiahnutému v krvnej plazme a zodpovedá za funkčnú imunitu. Je to vysoko kvalitná, kompletná a ľahko stráviteľná forma proteínu.

Konopný olej obsahuje:

- až 80 % polynenasýtených mastných kyselín (PUFA) (Slnečnicový olej 70 %). Omega-6 a omega-3 polynenasýtené mastné kyseliny sú pre ľudský organizmus v ideálne vyváženom pomere 2:1 až 3:1. Týmto výnimočným pomerom nedisponuje žiadny jedlý rastlinný olej
- špeciálnu omega-3 mastnú kyselinu SDA (kyselina stearidonová) a omega-6 mastnú kyselinu GLA (kyselina gama-linolénová) a to ako jediný medzi bežnými jedlými rastlinnými olejmi
- vysoké množstvo chlorofylu, známeho svojimi hojivými, antibakteriálnymi, antiradiačnými a chemoprotektívnymi účinkami
- Vitamín E

Konopná múka - získava sa pomletím výliskov za studena lisovaných konopných semienok, má celý rad výhod:

- neobsahuje lepok, a preto je vhodná pre ľudí s celiakiou
- má vysoký obsah ľahko stráviteľných globulínových bielkovín edestínu a albumínu, všetkých esenciálnych aminokyselín a vlákniny
- obsahuje nezanedbateľné množstvo dobre vyvážených mastných kyselín, množstvo antioxidantov a prírodných fytoosterolov.